

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Геолого-географічний факультет
Кафедра географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру

Силабус курсу

"Заповідна справа, кадастр та моніторинг об'єктів природно-заповідного фонду"

Обсяг	Загальна кількість: кредитів 4,0; годин -120; змістовних модулів – 2.
Семестр, Рік	IV, 2-й
Дні, Час, Місце	за розкладом занять
Викладач (і)	Буяновський Андрій Олександрович - кандидат географічних наук, завідувач кафедри географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру
Контактний телефон	0979614072
E-mail:	grunt.ggf@onu.edu.ua, buyandi@ukr.net
Робоче місце	Кафедра географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру (каб. 64, 65)
Консультації	Очні консультації: 1 год., середа, 14.00-15.00 Онлайн-консультації: ZOOM, за попереднім узгодженням часу в групі Telegram

КОМУНІКАЦІЯ

e-mail: grunt.ggf@onu.edu.ua, buyandi@ukr.net

телефон: 0979614072

соціальні мережі: Telegram

аудиторія: за розкладом

АНОТАЦІЯ КУРСУ (місце даної дисципліни в програмі навчання; мета курсу; тематика)

Предмет вивчення дисципліни – є теоретико-методологічні засади, методи і методики організації, планування й здійснення природоохоронної діяльності в Україні, ведення заповідної справи, кадастру та моніторингу об'єктів природно-заповідного фонду.

Пререквізити курсу: При вивченні дисципліни студенти використовують знання, отримані при вивченні ґрунтознавства, геоморфології, картографії, біогеографії, геології, фізичної та соціально-економічної географії, ландшафтознавства та інших природничо-географічних наук. Знання основ, методів і методик організації, планування й здійснення природоохоронної діяльності в Україні, ведення заповідної справи, кадастру та моніторингу об'єктів природно-заповідного фонду є затребуваним при реалізації державних та регіональних стратегій (концепцій) сталого розвитку.

Мета курсу - оволодіння теоретичними знаннями й практичними навичками щодо організації, планування й здійснення природоохоронної діяльності в Україні, кадастру та моніторингу об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ).

В завдання навчальної дисципліни входить вивчення:

- теоретико-методологічних засад організації, планування й здійснення природоохоронної діяльності в Україні,
- теорії та практики ведення кадастру та моніторингу об'єктів природно-заповідного фонду;
- управління природно-заповідним фондом України;
- аналізу формування територій ПЗФ.

Очікувані результати. Здобувач повинен:

знати:

- історію природоохоронної справи та сучасний стан природоохоронних територій;
- систему управління природно-заповідним фондом;
- сучасну мережу природно-заповідного фонду та структуру екомережі;
- засоби моніторингу, охорони та збереження природно-заповідного фонду;

вміти:

- обґрунтувати виділення і створення природно-заповідних територій;
- володіти методами проектування природно-заповідних територій;
- організувати еколого-освітню та рекреаційну діяльність на об'єктах природно-заповідного фонду.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей:**

а) загальних (ЗК): ЗК1 - Знати й розуміти предметну область та розуміння професійної діяльності; ЗК5 - Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; ЗК7 - Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

б) фахових (ФК): ФК1 - Здатність демонструвати знання об'єктно-предметної суті, понятійно-термінологічного апарату, структури географії, її місця і зв'язків в системі наук, історії розвитку, значення для суспільства; ФК2 - Здатність застосовувати базові знання з природничих та суспільних наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі, геосфер, материків і океанів, України, природних і суспільних територіальних комплексів; ФК3 - Здатність використовувати поняття, концепції, парадигми, теорії географії для характеристики географічних явищ і процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, в межах України, локальному); ФК10 - Здатність розуміти та пояснювати особливості фізико-географічних об'єктів у геосферах, взаємозв'язки у ландшафтах та біогеоценозах; ФК11 - Здатність до системного географічного мислення, розуміння та пояснення основних фізико-географічних та суспільно-географічних процесів, що відбуваються у географічному просторі на різних просторових та часових рівнях його організації, уміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між компонентами природи та суспільства.

в) програмних результатів навчання (ПРН): здатність демонструвати знання і розуміння фундаментальних наук в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи в галузі природничих наук (код компетентності ПРН 11).

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Навчальна дисципліна передбачає викладення лекційного матеріалу (48 год.) та проведення практичних занять (26 год.), а також самостійної роботи студентів (46 год.). Основна підготовка студентів здійснюється на лекційних та практичних заняттях, але у значній мірі покладається і на самостійне вивчення предмета студентами. Під час викладання дисципліни використовуються методи навчання: пояснювально-ілюстративний, порівняльно-географічний, проблемного викладення, пошуково-дослідницький; наочні (презентації в Power Point); практичні заняття, зокрема творчої спрямованості; робота з навчальною та навчально-методичною літературою, використанням інтернет-ресурсів під час самостійної роботи.

Перелік тем (загальні блоки)

Змістовий модуль 1. Заповідна справа. Історія та організація заповідної справи в Україні.

Тема 1. Історія та сучасний стан заповідної справи в Україні та світі.

Тема 2. Організація заповідної справи в Україні.

Тема 3. Категорії ПЗФ України.

Тема 4. Природні території та об'єкти природи, що підлягають охороні (за межами об'єктів ПЗФ).

Тема 5. МСОП та інші природоохоронні конвенції.

Змістовий модуль 2. Створення, кадастр та моніторинг об'єктів природно-заповідного фонду.

Тема 6. Створення об'єктів ПЗФ. Оцінка стану територій ПЗФ.

Тема 7. Режим охорони об'єктів ПЗФ.

Тема 8. Державний кадастр територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Тема 9. Формування екомережі.

Рекомендована література

Основна

1. Давиденко В.М. Заповідна справа: Навчальний посібник для студентів екологічних, біологічних, природничих, лісівничих, агрономічних, зооінженерних факультетів вищих навчальних закладів III, IV рівнів акредитації. / В.М. Давиденко – Миколаїв: Вид-во МФ НаУКМА, 2001. – 140 с.
2. Закон України “Про екологічну мережу” // Відомості Верховної Ради. –2004, №45.
3. Закон України “Про охорону навколишнього природного середовища” // Відомості Верховної Ради. – 2004, №3.
4. Закон України “Про природно-заповідний фонд України” // Відомості Верховної Ради. – 1992, №34.
5. Закон України “Про Червону книгу України” // Відомості Верховної Ради. 2002, №30.
6. Заповідна справа в Україні: Навчальний посібник / За ред. М.Д. Гродзинського, М.П. Стеценка. – К., 2003. – 306 с.
7. Основи заповідної справи. – К.: Видавн.-поліграф. центр “Київський університет”, 2002. – 128 с.
8. Попович С.Ю. Природно-заповідна справа: Навчальний посібник. – К.: Арістей, 2007. – 480 с.
9. Природно-заповідний фонд України: території та об'єкти загальнодержавного значення. – К.: ТОВ “Центр екологічної освіти та інформації”, 2009. – 332 с.
10. Сівак В.К., Солодкий В.Д. Заповідна справа. – Чернівці: Зелена Буковина, 2001. – 208 с.

Додаткова

1. Атлас почв Украинской ССР. Под ред. Н. К. Крупского, Н. И. Полупана. – К. : Урожай, 1979. – 160 с.
2. Корсунов В.М. Красеха Є.Н. Педосфера Земли. - Улан-Удэ: Издательство Бурятского научного центра СО РАН, 2010. - 475 с.
3. Методика моніторингу земель, що перебувають в кризовому стані. – Харків: НМЦ«ІГА», 1998. – 88 с.
4. Природа Украинской ССР. Почвы / Н. Б. Вернандер, И. Н. Гоголев, Д. И. Ковалишин и др. – К. : Наук. думка, 1986. – 217 с.
5. Рациональное природокористування та охорона навколишнього середовища / Укладачі: В.П. Кучерявий, М.В. Чернявський, Т.І. Гаманюк. - К., 1991. - 147 с.
6. Розбудова екомережі України / Під наук. ред. – Ю.Р. Шеляг-Сосонко. – К.: Програма розвитку ООН (UNDP), 1999. – 127 с.

Електронні інформаційні ресурси

Національний атлас України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.wbc.org.ua/atlas/>

Наукова бібліотека ОНУ імені І.І. Мечникова. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lib.onu.edu.ua/>

Політика оцінювання

- Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (80% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час виконання контрольних робіт та складання заліку екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних гаджетів та девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із деканатом.
- Контрольні роботи проводяться шляхом тестування чи надання розгорнутої відповіді на питання, або поєднання декількох видів контролю.

Поточний контроль і самостійна робота студентів		Підсумковий контроль	Сума балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2		
35	35	30	100

Підсумковий контроль за дисципліною – залік. До здачі заліку допускається студент, який виконав усі обов'язкові види робіт, які передбачаються навчальною програмою дисципліни та під час опанування дисципліни набрав 60 і більше балів. Для студентів, які набрали впродовж семестру сумарно меншу кількість балів, ніж необхідний мінімум (60) допускається доздача за темами лекційних, практичних занять чи самостійної роботи, за які отримана незадовільна чи взагалі відсутня оцінка.

Самостійна робота студентів

Робота студентів складається з самостійного опрацювання та вивчення навчального матеріалу з переліку тем, що наведені вище. Самостійна робота студента (СРС) оцінюється за результатами підготовки і захисту рефератів, доповідей, поточного тестування. Під час оцінювання самостійної роботи студента за змістовим модулем максимально можлива кількість балів не може бути більшою 50%, які передбачено за оцінювання цього модуля.